

Bệnh dịch hạch

Bệnh dịch hạch là gì?

Bệnh dịch hạch là một căn bệnh do một loại vi khuẩn gây ra. Trong tự nhiên, bệnh dịch hạch lây truyền từ các động vật gặm nhấm sang

*Con chấy/rận
bị nhiễm bệnh
dịch hạch*

người qua vết cắn của chấy/rận. Trong thế kỷ mười bốn, căn bệnh này lan truyền trên toàn thế giới qua ba đợt dịch lớn, và giết chết từ một phần ba tới một nửa dân số tại các khu vực có nạn dịch hạch.

Nhờ hệ thống vệ sinh và điều kiện sống được cải thiện, hiện nay nạn dịch hạch rất hiếm khi xảy ra. Tuy nhiên, hàng năm người ta ghi nhận tới 2,000 trường hợp mắc bệnh trên toàn thế giới, trong đó có khoảng 15 trường hợp ở vùng tây nam Hoa Kỳ.

Có ba loại bệnh dịch hạch:

- **Bệnh dịch hạch thể hạch (Bubonic plague)** là loại bệnh dịch hạch thường gặp nhất trong tự nhiên, chiếm 75 tới 97 phần trăm các trường hợp mắc bệnh dịch hạch. Các triệu chứng của bệnh này xuất hiện nhanh và bao gồm sốt, những cơn lạnh run, suy nhược, và đau, các hạch bạch huyết sưng, hay còn gọi là “sung bạch hạch.”
- **Bệnh dịch hạch gây nhiễm trùng huyết (Septicemic plague)** là một căn bệnh nhiễm trùng máu do vi khuẩn dịch hạch gây ra và ít gặp hơn. Bệnh này chiếm chưa tới 20 phần trăm các trường hợp mắc bệnh dịch hạch “tự nhiên”.
- **Bệnh dịch hạch thể phổi (Pneumonic plague)** là loại bệnh dịch hạch nghiêm trọng nhất – nhưng thường ít gặp nhất trong tự nhiên. Bệnh này chiếm chưa tới 14 phần trăm các trường hợp mắc bệnh dịch hạch. Tuy nhiên,

người ta tin rằng dạng bệnh dịch hạch này chủ yếu là do tấn công khủng bố gây ra. Bệnh xuất hiện khi vi khuẩn xâm nhập vào phổi và nhanh chóng gây ra một dạng bệnh viêm phổi nghiêm trọng.

Các triệu chứng của bệnh dịch hạch thể phổi bao gồm sốt cao, đau ngực, ho, thở dốc và ho ra chất dịch có lẫn máu hoặc đờm. Nếu không được bắt đầu điều trị bằng thuốc trụ sinh trong vòng 24 giờ đồng hồ, bệnh nhân có thể nhanh chóng bị sốc (shock) và tử vong. Đối với các bệnh nhân không được điều trị ngay, tỷ lệ tử vong gần như là 100 phần trăm.

Các triệu chứng của bệnh dịch hạch thể phổi thường xuất hiện trong vòng một hoặc hai ngày sau khi tiếp xúc với vi khuẩn gây bệnh này.

Quý vị nhiễm bệnh dịch hạch như thế nào?

Người ta bị nhiễm bệnh dịch hạch **thể hạch** từ thú vật đã nhiễm bệnh. Vi khuẩn lây truyền qua các vết cắn của chấy/rận đã nhiễm bệnh, vết cắn hoặc cào của thú vật đã nhiễm bệnh, hoặc do tiếp xúc trực tiếp với xác của thú vật đã nhiễm bệnh.

Con người bị nhiễm bệnh dịch hạch **thể phổi** do hít phải các hạt nước nhỏ li ti có chứa vi khuẩn gây bệnh dịch hạch. Các hạt nước này bắn vào không khí khi người bị nhiễm bệnh – hoặc thú vật đã nhiễm bệnh – ho. Tuy nhiên, khi bệnh dịch hạch được sử dụng làm vũ khí, vi khuẩn gây bệnh dịch hạch có thể được chủ tâm thả vào không khí.

Quý vị có thể lây bệnh dịch hạch từ người khác không?

Có – khi hít phải các giọt nước nhỏ li ti bị bắn vào trong không khí khi người nhiễm bệnh ho.

Communications Office
625 North Robert Street
PO Box 64975
St. Paul, MN 55164-0975
(651) 201-4989
www.health.state.mn.us

Bệnh dịch hạch - Trang 2

Tại sao bệnh dịch hạch lại được coi là có thể dùng làm vũ khí khủng bố?

Việc có thể sử dụng bệnh dịch hạch làm vũ khí đã được nghiên cứu trong ít nhất là 60 năm. Theo hồ sơ báo cáo, người Nhật đã tìm cách sử dụng các quả bom nhỏ (bom tiểu) để reo rắc chấy/rận đã nhiễm bệnh dịch hạch trong Đệ Nhị Thế Chiến. Cả Hoa Kỳ và Liên Xô cũ đều đã nghiên cứu các phương pháp thả vi khuẩn dịch hạch vào trong không khí trong những năm 50 và 60.

Bệnh dịch hạch được coi là có thể dùng làm vũ khí sinh học bởi vì:

- Vi khuẩn dịch hạch có thể được thả vào trong không khí, do đó chúng có thể truyền bệnh cho rất nhiều người.
- Vi khuẩn được thả vào trong không khí sẽ gây ra bệnh dịch hạch *thể phổi* nguy hiểm.
- Bệnh dịch hạch thể phổi có thể truyền từ người này sang người khác, do đó làm căn bệnh càng lan rộng hơn.
- Bệnh dịch hạch thể phổi là một căn bệnh nghiêm trọng và có tỷ lệ tử vong cao.
- Nạn dịch hạch thể phổi sẽ gây ra cảm giác hết sức sợ hãi và hoang mang.

Dấu hiệu đầu tiên của một cuộc tấn công bằng bệnh dịch hạch thể phổi sẽ là rất nhiều người cần chữa trị bệnh hô hấp nghiêm trọng, khoảng một tới hai ngày sau cuộc tấn công. Tới lúc đó, vi khuẩn dịch hạch sẽ không còn có trong không khí nữa. Nếu không được điều trị nhanh chóng và tích cực, nhiều người đã tiếp xúc với vi khuẩn dịch hạch này sẽ chết.

Có thể ngừa bệnh dịch hạch được không?

Hiện vẫn chưa có loại thuốc chủng ngừa cho dịch hạch, mặc dù người ta vẫn đang cố gắng để bào chế được loại thuốc chủng ngừa này. Khi một người tiếp xúc với người hoặc thú vật nhiễm bệnh dịch hạch, người đó có thể dùng

thuốc trụ sinh để ngừa bệnh – nếu được điều trị ngay.

Vi khuẩn dịch hạch được thả vào trong không khí sẽ sống được trong chưa đầy một giờ đồng hồ. Chúng bị tiêu diệt bởi ánh sáng mặt trời, hơi nóng và tình trạng khô. Quý vị cũng có thể hạn chế nguy cơ mắc bệnh dịch hạch nếu cởi bỏ quần áo và tắm trong vòng một tiếng sau khi tiếp xúc với vi khuẩn. Tuy nhiên, quý vị vẫn cần phải dùng thuốc trụ sinh để đề phòng.

Bệnh dịch hạch có thể điều trị được không?

Tất cả các loại bệnh dịch hạch đều có thể điều trị được bằng thuốc trụ sinh. Tuy nhiên, những người mắc bệnh dịch hạch thể phổi phải được điều trị trong vòng 24 tiếng sau khi các triệu chứng xuất hiện. Nếu không được chữa trị, bệnh dịch hạch thể phổi gần như là luôn gây tử vong.

Tôi sẽ phải làm gì nếu nghĩ rằng tôi có thể đã tiếp xúc với bệnh dịch hạch?

Nếu quý vị đã tiếp xúc với bệnh dịch hạch, có thể quý vị cũng không biết điều đó. Tuy nhiên, nếu quý vị có lý do để tin rằng quý vị đã tiếp xúc với bệnh này, xin hỏi ý kiến bác sĩ của quý vị ngay. Nếu quý vị thấy có bất cứ tình huống hoặc hành động khả nghi nào trong cộng đồng của quý vị – kể cả việc có thể sử dụng vi trùng gây bệnh làm vũ khí – xin báo cho cơ quan thi hành luật pháp tại địa phương.